

Biber gazı oley! – Mehves Evin (Milliyet)

19 Eylül 2013

2013'ün ilk sekiz ayında "örtülü ödenek" harcamaları rekor kırdı. Kamu harcamalarında da aslan payı emniyette. Ama nereye, ne kadar harcadığı bir "sır"

Deneyimli gazeteci Çiğdem Toker, örtülü ödenek harcamalarının sekiz ayda 873,6 milyon TL'ye ulaştığını yazdı... Sadece Ağustos'ta 266,3 milyon TL harcanmış! "Büyük ihtimalle" Suriye ile ilgili harcamalar bunlar...

Kafanızda canlanması için bir kıyaslama: 2012 örtülüden toplam harcama 1 milyar 175 milyon lira, 2011'de ise 951.2 milyon TL idi. Bu rakamlar bile önceki dönemlere göre "rekor" sayılıyor.

Bir not düşelim: Toker, Akşam gazetesinde yönetimin değişmesiyle kapıya konan gazetecilerden. Örtülü ödenek haberleri, gazetelerde ya hiç yer almıyor, ya da geçiştiriliyor. Bu vesileyle iyi ki bağımsız internet gazeteciliği ve iyi ki T24 var deyip devam edelim...

Yasa bu; örtülü ödeneğin nereye harcadığını vatandaş öğrenemiyor. Toker'in dediğine göre, bazen "bir vakıf", bazen "bir spor kulübü"ne destek

için (!) kullanıldığı öne sürülüyor.

Emniyet harcaması rekoru

Örtülü ödeneği geçtim, kamu harcamalarında bile belirsiz o kadar çok harcama yapıyor ki! Bilgi Üniversitesi Sivil Toplum Kuruluşları Eğitim

ve Araştırma Birimi (Bilgi STK), "Sosyal Koruma Harcamaları, Askeri Harcamalar ve İç Güvenlik Harcamaları: 2006-2012" ile ilgili güncelleme yapmış.

Prof. Dr. Nurhan Yentürk'ün hazırladığı raporda, 2012'de iç güvenlik harcamaları son yedi yılın rekor seviyesine ulaştı: 27 milyar 328 bin 556 TL.

Oysa 2012 yılında iç güvenlik harcamalarının düşürülmesi öngörülmüştü.

Harcamalardaki artışta en büyük pay, 13 milyar TL ile İçişleri Bakanlığı ve özellikle Emniyet Genel Müdürlüğü'nde. Üstelik Emniyet için "daha çok harcama"nın yapılacağı sır değil.

Yoksullara yer yok

Kamu harcamaları örtülü ödenek değil, normalde neyin nerede kullanıldığını hükümetin açıklaması gerekiyor.

Ancak Bilgi STK raporunda, bu artıştaki "sermaye giderlerinin" TOKİ tarafından yapılan 250 adet "Kaleko" inşaatı nedeniyle olup olmadığını bilinmediği yazıyor.

Aynı şekilde, "mal alımları" kaleminde biber gazı mı kastediliyor, yine belirsiz! Zira bu konuda milletvekilinin verdiği soru önermeleri de cevapsız bırakıldı.

Raporda, sosyal koruma harcamalarının 2010-2012'de yüzde 13'e yükselmesi, iyi haber. Kötü haber: Bu oran, başka ülkelerle karşılaştırıldığında, çok yetersiz!

Depremzede ölüm orucunda

Bunları neden yazıyorum? Her şeyden evvel, tüm iddialara karşılık, Türkiye'de değişen pek bir şey olmadığı için.

Demokratik bir ülkede, harcamalar şeffaf olmalı. Ödediğimiz vergilerin nereye ve nasıl harcadığını bilmeliyiz.

Ancak o zaman adaletten, sosyal kalkınmadan bahsedebiliriz.

Oysa bu tablo, kamu harcamalarının büyük bölümünü katlanarak artan bir oranda "güvenlik" için ayrıldığını gösteriyor. Sağlık, eğitim, sosyal kalkınmaya ayrılan pay o kadar az ki... Yoksullara yardım, GSYH'nin yalnızca yüzde 0.92'si!

Son olarak, Van depremiyle ilgili afet harcamalarının 2011'de 2 milyar 554 milyar TL olduğunu not düşün. Bugün Van'da evsiz kalan yüzlerce depremzede var. Bazıları, sesini duyurabilmek için ölüm orucuna girdi. Hastaneye kaldırılanlar var.

Peki ne oldu o afet harcamalarına? Yüce devletimiz, 300 depremzede barınacak yer sağlayamazsa, paraları iç ve dış savaşa ayırma ne olur?

Barışta bile çok harcıyor

* Malumunuz, Türk ordusu dünyanın en büyük 11. Ordusu.

* 2006'da 19 milyar 274 bin TL'lik askeri harcamanın "barış sürecindeki" 2013 yılında 37 milyar 284 bin TL, yani neredeyse iki misli arttığını görüyoruz. (Suriye efekti henüz bu rakamlara yansımış değil).

* Bilgi raporundan: "Günümüzde, harcamaların ne kadarının profesyonellere ne kadarının yüksek sayıda zorunlu asker bulundurmaya yönelik olduğu bilgisine ulaşamıyoruz".

* 2006'da 19 milyar 274 bin TL'lik askeri harcamanın "barış sürecindeki" 2013 yılında 37 milyar 284 bin TL, yani neredeyse iki misli arttığını görüyoruz. (Suriye efekti henüz bu rakamlara yansımış değil).

* Bilgi raporundan: "Günümüzde, harcamaların ne kadarının profesyonellere ne kadarının yüksek sayıda zorunlu asker bulundurmaya yönelik olduğu bilgisine ulaşamıyoruz".